

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2019 m. gruodžio 12 d.

ES parama biudžetui šalims partnerėms ne visada grindžiama pakankamai tinkamais ir patikimais veiksmingumo duomenimis, teigia auditoriai

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, duomenys, kuriuos ES naudoja skirdama paramos biudžetui kintamo dydžio dalis šalims partnerėms, ne visada yra pakankamai patikimi, kad būtų galima priimti informacija pagrįstus sprendimus. Veiksmingumo rodikliai ir jų tikslai kartais nėra tinkami, todėl sunku įvertinti, ar šalys partnerės padarė pažangą įgyvendindamos reformas, kaip buvo susitarta. Dėl to sprendimai leisti atlikti paramos biudžetui mokėjimus ne visada buvo pakankamai pagrįsti, teigia auditoriai.

Kiekvienais metais ES šalims partnerėms, jei jos laikosi sutartų mokėjimo sąlygų, vidutiniškai perveda apie 1,7 milijardo eurų. Šios formos pagalbos, vadinamos parama biudžetui, tikslas – padėti ES partneriams įgyvendinti reformas. Apie 44 % ES mokėjimų pagal paramos biudžetui sutartis yra kintamo dydžio dalys, kurios mokamos remiantis rezultatais, pasiektais taikant konkrečius veiksmingumo rodiklius. Todėl auditoriai vertino Europos Komisijos naudojamų duomenų kintamo dydžio paramos biudžetui dalims išmokėti tinkamumą ir patikimumą.

„ES yra didžiausia pasaulyje paramos biudžetui, kuria siekiama padėti šalims partnerėms vykdyti reformas ir siekti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų, teikėja, – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Hannu Takkula. – Tačiau prieš išmokant pinigų, Komisija turėtų skirti daugiau dėmesio tam, kad turėtų teisingus duomenis, pagal kuriuos galėtų nustatyti, ar padaryta pakankama pažanga.“

Auditoriai nustatė, kad naudoti paramos biudžetui išmokėjimo rodikliai atitiko šalių partnerių sektorių strategijas ir iš esmės turėjo numatytą skatinamąjį poveikį. Tačiau jie ne visada yra gerai parengti ir jų yra per daug. Visų pirma didžioji dalis ir toliau buvo susijusi su trumpalaikiais veiksmiais, o ne ilgesnio laikotarpio rezultatais. Be to, pagal maždaug trečdalį rodiklių nebuvo galima objektyviai įvertinti rezultatų. Kai kurie jų buvo neaiškiai apibrėžti ir neturėjo kiekybinių tikslų. Kiti iš viso neturėjo atskaitos scenarijų arba jie buvo neteisingi. Dėl to susidarė situacijos, kai reikalaujami tikslai buvo mažesni nei prieš pradedant ES intervenciją. Iš esmės dėl šių

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

trūkumų buvo galima skirtingai aiškinti, ar tikslai buvo pasiekti, todėl prašymų išmokėti išmokas analizė galėjo būti šališka.

Auditoriai taip pat nustatė, kad daugeliu atvejų Komisija nepadarė aiškių išvadų dėl šalių partnerių gebėjimo pateikti tikslus duomenis. Pagrindiniai klausimai, kuriuos jie išskiria, yra susiję su nustatytais terminais nepasiektais tikslais; rezultatais, vertinamais remiantis neteisingai nustatytais atskaitos scenarijais; neteisingais ar neišsamiais įrodymais dėl rodiklių pasiekimo ir apskritai nepasiektais tikslais.

Galiausiai auditoriai iš naujo atliko Komisijos vertinimus, susijusius su rodiklių, kuriais grindžiami paramos biudžetui mokėjimai, pasiekimu. Iš peržiūrėtų 234 milijonų eurų kintamo dydžio dalių mokėjimų, jie nustatė 16,7 milijono eurų vertės nesutapimą: 13,3 milijono eurų suma buvo nepakankamai pagrįsta, o 3,4 milijono eurų buvo išmokėta nepadarius realios pažangos. Be to, auditoriai atkreipia dėmesį į 26,3 milijono eurų mokėjimų Moldovai, kurie buvo atlikti neturint pakankamai dokumentų, kad buvo padaryti būtini demokratijos ir teisinės valstybės principų patobulinimai.

Remdamiesi savo nustatytais faktais, auditoriai pateikia keletą rekomendacijų, visų pirma prašydami Europos Komisijos:

- pagerinti jos atliekamą šalių gebėjimų teikti patikimus veiksmingumo duomenis vertinimą
- patikslinti paramos biudžetui rodiklių formulavimą
- padidinti rezultatų rodiklių naudojimą
- patobulinti veiksmingumo duomenų, naudojamų kintamo dydžio dalims išmokėti, patikras.

Pastabos leidėjams

2014–2017 m. laikotarpiu ES (naudodama savo biudžetą ir Europos plėtros fondą) įsipareigojo skirti apie 11 % savo dvišalės paramos vystymuisi biudžeto teikiant paramą biudžetui. 2017 m. ji teikė paramą biudžetui 90 šalių ir teritorijų, kurios iš viso gavo 1,8 milijardo eurų.

Pagal 270 vykdomų paramos biudžetui sutarčių bendra įsipareigota suma yra 12,7 milijardo eurų. Pagrindiniai remiami sektoriai yra švietimas, žemės ūkis ir kaimo plėtra, sveikata ir energetika.

Prašymus išmokėti kintamo dydžio dalis rengia šalys partnerės. Todėl labai svarbu, kad Komisija galėtų padaryti išvadas dėl pateiktų duomenų patikimumo.

Specialioji ataskaita Nr. 25/2019 „Paramos biudžetui duomenų kokybė. Kai kurių rodiklių ir kintamo dydžio dalių mokėjimo tikrinimo trūkumai“ paskelbta EAR interneto svetainėje (eca.europa.eu) 23 ES kalbomis. EAR anksčiau savo nuomonėse dėl siūlomų Europos plėtros fondo (EPF) finansinių taisyklių ir dėl Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės (KVTBP) pateikė pastabų dėl ES paramos biudžetui; žr. 2019 m. vasario mėn. [Audito Rūmų pastabas glaustai](#).

EAR pristato savo specialiąsias ataskaitas Europos Parlamentui ir ES Tarybai bei kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip antai nacionaliniams parlamentams, pramonės suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji dalis mūsų ataskaitose pateikiamų rekomendacijų yra praktiškai įgyvendinamos.

Kontaktai spaudai dėl šios ataskaitos

Vincent Bourgeais, e. paštas: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

Tel. (+352) 4398 47 502 Mob. tel. (+352) 691 551 502